

TÜRKİYE RÜZGAR ENERJİSİ BİRLİĞİ
YEKDEM Yönetmeliği Değerlendirme Toplantısı

Toplantı Yeri : YEGM

Toplantı Tarihi : 23 Haziran 2016

Toplantı Saati : 13:30 – 16:30

29 Nisan 2016 tarihinde yayınlanarak 1 Mayıs 2016 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş olan "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik" ile ilgili görüşmek üzere 23 Haziran 2016 Perşembe günü Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü'nde toplantı gerçekleştirilmiştir.

Toplantı Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Serdar ATASEVEN'in açılış konuşması sonrasında, Yenilenebilir Enerji Genel Müdürü Münib KARAKILIÇ'ın toplantıda katılımcılara yaptığı açıklamalara göre; ülkemizin 2023 yılı hedefi 20.000 MW'tır ve şuan rüzgârda ki kurulu gücümüz 5.000 MW değerlerindedir. Hedefe giden yolda bu güç yeterli değildir. Bu sebepten tedbir alınmalı; alım garantileri ve yerli aksam garantileri üzerinde çalışmalar yapılmalıdır. Döviz kurlarının, özellikle doların yükselmesi ile YEKDEM'e başvurular çoğalmış ve bu durum da hükümeti yeni bir uygulamaya geçmeye zorlamıştır. Yatırımcılara, yumuşak bir geçiş dönemi sağlanmaya çalışıldığı ve yeni getirilen "j" katsayısının biraz daha yumuşatılması konusunda Enerji Bakanlığı girişimlerine devam edildiğini belirtmiştir.

Toplantı moderatörü Ömer Faruk ÖZGÜL; YEKDEM konusunun, açıklanan kapasiteler 15.000 MW'a yükseldiği anda Maliye Bakanlığı'nın itirazı ile çıkmış bir konu olduğunu, sadece rüzgâra yönelik çalışanlarda sorunların söz konusu olduğu YEKDEM Yönetmeliğinin yanlış olmadığını, ancak YEKDEM ve yenilenebilir konusunun yeniden tanımlanması gerektiğini belirtmiştir.

Makul ve kanıtlanmış verilerin hükümete sunulması noktasında katılımcıların YEKDEM Yönetmeliğini değerlendirmedeki görüşleri şu şekilde sıralanmıştır:

1. Mevzuatlarda değişiklikler yapılırken dikkat edilmesi gereken konu, mevzuatlar geçmişe yönelik olmamalı ve yatırım güvenliği sağlanmalıdır. Hidroelektrik barajlar, regülatörlü nehir santralleri, biyokütle ve biyogazda kontrollü enerji üretebilirsiniz. Ancak güneş ve rüzgâr da sapma mutlaka ki olacaktır. YEKDEM Yönetmeliği ile yüzde 2 oranında belirlenen sapma, hidroelektrikte doğrudur fakat rüzgârda bu sapmalar değişkenlik göstermektedir. Bu nedenle, yönetmelik tarafından belirlenen katsayı kaynağa göre olmalı ve %6 tolerans payı bırakılmalıdır. (Mehmet ACARLA – Borusan EnBW)

2. Mevzuatta yenilenebilir enerji kaynakları adı altında hidroelektrik, kömür ve rüzgâr santrallerini aynı şekilde ele almanın doğruluğu tartışılır. Bu sebepten, yenilenebilir enerji kaynakları yeniden tanımlanmalı, kimler YEKDEM’den yararlanabilir, kimler yararlanamaz belirlenmelidir. (Mehmet ACARLA – Borusan EnBW)
3. Özellikle işletmeye yeni girmiş rüzgâr santralleri, türbinlerin yeni olması ve bölgenin iklim koşullarına operatörlerin alışma sürecinde olması sebebiyle sapma bandı %90 değerlerini bulmaktadır. Bu nedenle, işletmeye yeni girmiş rüzgâr santralleri için “j” tolerans katsayısı bandı artırılmalıdır. (Mehmet ACARLA – Borusan EnBW)
4. Çok çeşitli kaynaklar ile elektrik üretimi yapan yatırımcıların, RES santrallerinden kaynaklı oluşan dengesizliğini hidroelektrik santral gibi diğer enerji kaynak santrallerinin kârıyla dengelemesini beklemek doğru değildir. Her santral kendi ayakları üzerinde durabilmelidir. Her santralin, münferit olarak maliyet hesabı yapılmalıdır. (Altuğ BİLGİN – Bilgin Enerji)
5. Yeni devreye giren RES santralleri ancak iyi bir tahminle yürütülebilir. Bu sebepten, yeni devreye giren santraller ya yönetmelikten muaf tutulmalı ya da band değeri makul bir oran olan yüzde 90 seviyelerine getirilmelidir. (Altuğ BİLGİN – Bilgin Enerji)
6. Yenilebilir enerji yatırımları olmasaydı, kurulu gücün 45 milyar kWh’lik kısmı doğalgazdan sağlanacak ve yaklaşık olarak 2 milyar dolar ithalat gerçekleştirilmiş olacaktı. Portföyde, %6’lık dengesizlik öngörüyor ki bu oran üzerinden bakıldığında, yatırımcıların öz kaynak karlılıkları yüzde 20 düşecek ve borç servis oranları %5 aşağı çekecektir. Karlılık oranının bu denli düşüyor olması ve oluşan belirsizlik karşısında, finansör firmalar yatırımcıdan daha fazla öz kaynak teminatı istemesine sebep olacaktır. (Ahmet Tohma – Garanti Bankası)
7. YEKDEM Yönetmeliği konusunda, kazanılan haklar geri alınamaz ibaresi önemlidir. (Ali KARADUMAN – Güriş)
8. Rüzgar santrallerinde bölgelere göre katsayı değişmektedir. Hatay’da doğru tahmin yapılamazken, Edirne’de yapılabilmektedir. Bu sebepten, “j” tolerans katsayı değeri

bölgesel değerlendirmeler göz önüne alınarak belirlenmelidir ve minimum %95 olmalıdır ve %90 oldukça makul bir değerdir. (Ali KARADUMAN – Giriş)

9. Yerli imalat yönetmeliği yatırımcılarında katılımı eşliğinde etüt edilmeli ve hazırlanmalıdır. (Ali KARADUMAN – Giriş)
10. Mevzuat içinde geçen bütün “j”, “k”, “l” katsayıları değerlendirmeler esnasında birlikte ele alınmalıdır. YEKDEM Yönetmeliğince %98 olarak belirlenen “j” tolerans katsayısının aşağı çekerek, RES santrallerinde oluşan dengesizliği düzenlemeye çalışmak doğru değildir. Değişen “k” ve “l” katsayısı sonucunda, yatırımcılar yine dengesizlik maliyetine maruz kalacaktır. Bu sebepten, her Kurul toplantısı sonrası katsayıların değiştirilmesi kararının alınmaması ve yatırıma başlayan, işletmeye geçmiş, kredilerini geri ödeyen lisansların ve/veya işletmelerin zarar görmemesi adına, “j”, “k”, “l” katsayıları belli periyotlarda sabitlenmelidir. (Erinç KISA – Polat Enerji)
11. Katsayıların Ekim ayından önce kesinleştirilmesi gerekmektedir. (Erinç KISA – Polat Enerji)
12. 31 Aralık 2020 tarihinde YEKDEM mekanizması sonlanacaktır. 2018 yılı içerisinde yatırıma başlanacak projeler için 2020’den sonrasında destek mekanizmasının nasıl değişeceği ve yol alınacağını bildirilmelidir. (Ömer Faruk ÖZGÜL – Özgül Holding)
13. Almanya’da 2012 yılında “herkesin kendi portföyünü yönetmesi” ibaresinin üzerinde durulan destek mekanizması düzenlemesi gerçekleştirilmiş; fakat zorunlu tutulmamış, uygulayan yatırımcıya sabit prim teşviki verilmiştir. 2014 yılında da yönetmelik mevcut projeler muaf tutulacak şekilde zorunlu uygulamaya geçilmiştir. Mevzuat değişikliklerinde yumuşak bir geçiş sağlanması adına Almanya modelinde olduğu gibi uygulamaya kademeli alınmalıdır. (Engin ASLAN - EnBW)
14. Bütün rüzgârlar topluca hesaplandığında tek tek var olan sapmadan daha düşük bir sonuç vermektedir. YEGM’de Rüzgâr İzleme ve Tahminleri Merkezi (RİTM) mevcuttur. Ertesi gün için yaptıkları tahmin verilerine dayanarak, doğruluğu oldukça iyi olan bu sistemin kullanılması ile kamu rüzgârda var olan bölgesel sapmaları kabul etmelidir. RİTM de belirlenen ölçüm kıstas olarak alınmalıdır. (Tuna GÜVEN – Borusan EnBW)

15. Yenilenebilir enerji kaynakları için standart bir değer olarak belirlenen “j” katsayısı, rüzgâr kaynağına dayalı olarak elektrik enerjisi üreten tesisler için ayrı belirlenmelidir. (Tuna GÜVEN – Borusan EnBW)
16. Mevzuat değişikliklerinin uygulamaya alınma sürecinde yumuşak geçiş sağlanması adına süre 4 yıl olmalıdır. (Ünal TERZİ – Bolakar Enerji)
17. Rüzgarları tek portföy altında Piyasa Mali Uzlaştırma Mezkezi (PMUM)’da sanal olarak değerlendirilmelidir. (Ünal TERZİ – Bolakar Enerji)
18. Küçük yatırımcıların tolerans bandı daha geniş olmalıdır.

Toplantı sırasında aşağıdaki konular hakkında bilgi notları hazırlanarak, TÜREB tarafından üyelere duyurulması istendi.

- 1) Sapma bandının %98 ile %94 arasındaki fark ve etkileşimleri konusunda Garanti Bankasının bilgi notu hazırlaması,
- 2) J,K,L katsayıları konusunda, Erinç Kısa (Polat Enerji), Levent Duran (Enerjisa) ve Uğuray Altaylı (Borusan EnBW)’nın bilgi notu hazırlaması.